

OBSAH

OBSAH	
ÚVODNÍK	2
KAM S NÍM	4
PUTOVNÍ MAPA OBCÍ	5
PÁLENÍ ČARODEJNIC	7
LABYRINT NA DOBRÉ ADRESE	8
JAK BYLO U HASIČŮ	9
OSOBNOSTI OBCE	10
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	11
OUCMAŇÁČEK VE FAJNPARKU	12
UPRCHLÍCI (NEJEN) NA RYBNÍKU	13
ODVODŇOVACÍ BOX	15
OCHOTA ČESKÝCH DOMÁCNOSTÍ TŘÍDIT	16
DEN ŘEMESEL	17
KOMUNITNÍ AKTIVITY NA ÚZEMÍ MAS	18
MILUJÍCÍ A RESPEKTUJÍCÍ PRARODIČE	19
PEČOVATELSKÁ SLUŽBA	20
ČSV BRANDÝS NAD ORLICÍ SLAVÍ 90 LET	21
OUCMANICE PŘED 50-TI LETY	23
OPRAVDU TŘÍDÍME VŠECHNY ODPADY	24
ČIPOVÁNÍ PSŮ	27

ÚVODNÍK

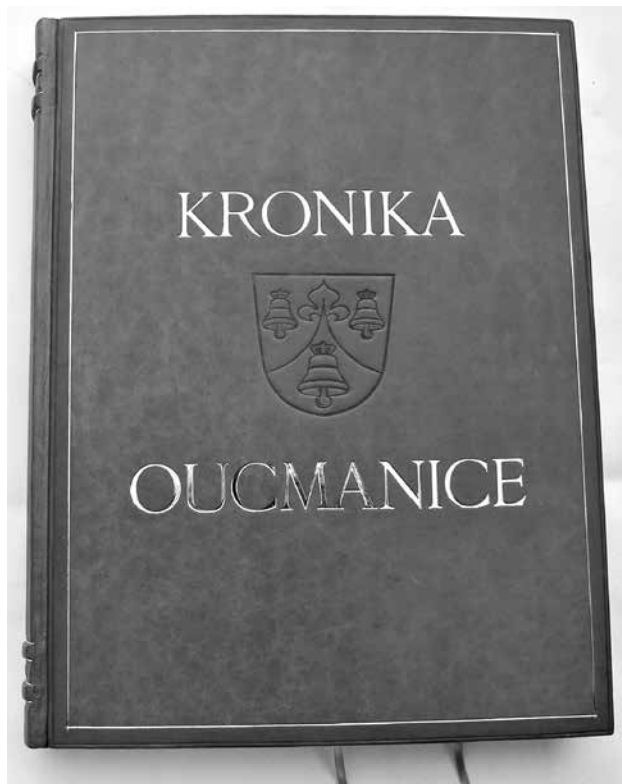
Byť žijeme dnes v době elektronické, době neomylných počítačových pamětí a dnes už i umělé inteligence, nelze opomíjet písemné prameny a záznamy událostí, z nichž se skládá naše historie. Nakonec i zmíněná umělá inteligence není ničím jiným než sbírkou toho, co naši předkové kdysi řekli, a hlavně napsali bez ohledu na to, zda se jedná o venkovské hospodáře či vědce. Důležitost písemných pramenů spočívá v tom, že mimo popisu stěžejních událostí zaznamenávají i věci podružné, věci s lokálním významem, které však poskytnou i jiné pohledy na průběh historických událostí a obecně přijímaná hodnocení mohou posunout k větší objektivitě. Naši předkové to samozřejmě věděli a mnozí z nich se pořizování písemných záznamů věnovali, vědomi si jejich důležitosti. Ti nejosvícenější pak zakládali kroniky, s pravidelným a podrobným popisem dění v příslušném čase a místě.

Můžeme být právem hrdi na to, že k nim patřili i oucmaničtí občané. Zákon č. 180/1920 Sb. o pamětních knihách obecních, který zaváděl povinné vedení obecních kronik, platil od roku 1921, avšak již v roce 1914 byla v Oucmanicích založena první kronika. Jejím iniciátorem byl František Pavlíček, který se stal i prvním kronikářem. Důvody pro vznik kroniky nejlépe vystihuje citát Františka Pavlíčka z úvodu naší první pamětní knihy, který je star 109 let a týká se nedostatku písemných památek v naší obci.

„V dobré snaze, aby budoucí byli podobného nedostatku uvarováni, rozhodla zdejší správa obecní, na návrh rolníka Františka Pavlíčka, na titulním listě uvedená, založiti tuto obecní kroniku. Fakta zde snesená, byť současníkům, jakožto známá, nezajímavými se zdála, pro budoucí snad nabudou významu. Doufáme, že po nich někdy se zájmem sáhnou, jako my s dychtivostí po písemných památkách svého milého kraje saháme.“

Od té doby oucmaničtí kronikáři naplnili popisem událostí v naší obci i okolí tři pamětní knihy. První z nich zachycuje události v období 1914 – 1936, druhá pak období 1937 – 1960 a konečně třetí kniha dokumentuje dobu od roku 1961 do současnosti. Tato kniha končí rokem 2015 na straně 498.

Ukončení třetí pamětní knihy vyvolalo diskusi, zda dále vést kroniku tradičním způsobem, protože zákon č. 132/2006 Sb. o kronikách obcí umožňuje vedení kroniky elektronickou formou. Nakonec bylo rozhodnuto o pořízení nové knihy, která by důstojně písemnou formou reprezentovala tradice naší obce. Bylo započato jednání s Ateliérem uměleckého knihařství v České Kamenici panem Valentou, jehož výsledkem dnes je krásná kniha formátu B4. Kronika je vázaná ve světle hnědé kůži a zdo-

bená zlatým písmem a znakem obce. Kronika má 400 stran, a proto by měla zaznamenat dění v obci po dobu nejméně dalších čtyřiceti let. Do této kroniky budou dopsána léta 2016 -2022, která jsou dnes vedena v tiskové formě. Tím kronika naváže písemnou formou na předcházející knihu a bude i další léta psána ručně dokumentním inkoustem, s elektronickou zálohou pro potřeby obce. Věřím, že nová pamětní kniha bude dalším krásným věcným artefaktem a spolu s praporem a znakem obce bude naši vísku důstojně reprezentovat. Při první vhodné příležitosti se mohou s knihou seznámit i všichni

naši občané. Nezbyvá, než popřát kronice i obci mnoho šťastných událostí a také zdatné kronikáře, protože během těch čtyřiceti let jich bude s jistotou zapotřebí.

J.O. kronikář obce

KAM S NÍM?

Kam s ním?

Klasická Nerudovská otázka. Mám však na mysli Vaše dítě. Až se podzim zeptá, jaké mimoškolní aktivitě se bude Vaše dítě od září věnovat? Nějaký sport? Něco naučného? Něco prospěšného? Něco, co má budoucnost? Co něco, kde může překonávat samo sebe a tvořit skvělý kolektiv? Něco, finančně nenáročného?

A co když Vám řeknu, že jde spojit tohle všechno do jednoho? Že nevěříte? Věřte! :) Spojení všeho vyjmenovaného nabízí totiž hasič! Rádi bychom navázali na letitou úspěšnou tradici mladých hasičů v Oucmanicích.

Věříme, že je zde mnoho dětí, které tento sport může oslovit. Výhodou je, že tréninky by byly v místě, tedy v Oucmanicích. Děti by se (velmi pravděpodobně) navzájem alespoň trošku znaly. V plánu je ze začátku jeden trénink týdně na hodinu a půl. Hasič tedy není moc časově náročný. Další pozitivum je, že není náročný na vybavení dětí – stačí pevná obuv a oblečení na ven. Pro rodiče je pak výrazným pozitivem, že hasič není ani finančně náročný. Příspěvek na kalendářní (!) rok je pouhých 200 Kč. Dětem se budou věnovat proškolení vedoucí.

Jelikož však rozběhnutí takového spolku něco stojí, rádi bychom nejdříve věděli, zda je o mladé hasiče v obci vůbec zájem.

Chceme Vás tedy vyzvat. Pokud by Vaše dítě chtělo chodit do místního hasiče, kontaktujte nás a nezávazně dítě, či děti nahlaste. Jedná se, řekněme, o takový průzkum trhu. Podmínkou pro vstup je pouze věk, a sice minimálně 6 let. Mohou se hlásit kluci i holky. Rozhodně se nejedná o ryze klučičí sport! S holkami máme vynikající zkušenosti.

Budeme se tedy těšit, že se zde najdou děti se zájmem o tento krásný sport, který může vést i k budoucím povoláním. :)

Hlásit se můžete Janě Chudiakové (Džbánkové) na telefon 739475917 nebo přes facebook. Stejně tak se můžete hlásit přes facebookové stránky SDH Oucmanice.

Těšíme se! Vaši hasiči

Napsala Jana a Radek Chudiakovi

PUTOVNÍ MAPA OBCE

Opět jsme o půl roku starší. Někoho to zjištění přivádí ke stresu, ale někteří z nás hledí na uplynulou dobu s optimismem a vzpomínají na hezké okamžiky a na to co bylo, co se povedlo. Nebudu se zabývat válečným běsněním a ani politikou na státní úrovni, ale nahlédnu do života naší obce v běhu prvních šesti měsíců roku.

Moje putování děním v naší obci začnu v nové lokalitě Nad rybníkem. V hrubé stavbě stojí dva domy a třetí se připravuje. Přejeme stavebníkům, ať vše dobře zvládnou. V místě nad rybníkem se ještě chvíli pozdržím, abych zhodnotil výkon odvodňovacího systému, který prověřily jarní deště. Systém fungoval podle našich představ a spolehlivě zvládnul jarní vodu. Díky tichým zákoutím na našem rybníku se k nám opět vrátila slípka zelenonohá. Ale bohužel i volavka, která už tak vítaná není, jelikož jako vodní dravec likviduje rybníční život.

V minulých dvou letech jsme byli vystavováni nadměrné dopravě z důvodu opravy železniční tratě. Vzhledem k tomu, že se stavba přesunula již na kolejový svršek, zajistila firma Eurovia opravu komunikace 3155 z Brandýsa nad Orlicí do Oucmanic po výjezd na Svatý Jiří. Celoplošná oprava byla provedena v celé délce kromě úseku 290 m, který nevykazoval nadměrné poškození. Tyto práce byly provedeny firmou Jan Dlouhý z Voděrad. Na místních komunikacích nechala obec opravit některé příjezdové cesty. Jde o příjezd k domům číslo popisné 55 a 74 a k novostavbě pana Bise. Tyto opravy provedla firma PSK v hodnotě 748 000 korun. Také byla revitalizována část cesty ke Stezce pod korunami stromů v délce 170 m, kterou provedla firma Strabag v hodnotě 276 000 korun. K naší velké lítosti nám ze soboty na neděli 5. února, kdy foukal silný vítr, poškodila lípa ze soukromého lesa náš všemi oblíbený altán. Altán byl natolik poškozen, že obecní zastupitelstvo bylo nuceno rozhodnout o jeho dalším osudu. Rozhodnutí padlo ve prospěch altánu a ten byl opraven původním stavitelem panem Jaroslavem Pecháčkem z Hanušovic. Oprava altánu, kde už zase turisti mohou odpočívat, přišla na 226 000 korun.

Když jsme v roce 2022 důkladně prohlíželi dominantu naší obce, kapličku Nejsvětější Trojice, byla objevena různá poškození způsobená zubem času i nezvaných hostů v podobě hmyzu. Proto bylo rozhodnuto, že budou provedeny opravy a nátěry na klempířských prvcích střechy, na fasádě a sanace dřevěných prvků. Vnější práce provedl pan Roman Vojta s konstatováním, že stav klempířských prvků se blíží ke konci životnosti a bude potřeba uvažovat o výměně za nové. Sanaci dřevěné konstrukce střechy a vybavení provedl pan Jan Jiroušek likvidačním nástřikem a preventivním nátěrem. Provedené práce stály 97 000 korun.

Na žádost místních mladých občanů a rodičů bylo zakoupeno sportovní vybavení na místní hřiště včetně fotbalových branek, úložné bedny a desky na basketbal. Konstrukci zajistil pan Patrik Škop s panem Miroslavem Kubíkem. Taktéž došlo k zakoupení odpadkového koše na směsný a plastový odpad. Součástí projektu hřiště je i naše nová klubovna, v níž byl vybudován komín k udírně. Díky obětavosti některých občanů této obce může obec klubovnu, potažmo hospodu provozovat, neboť tito naši občané se uvolili střídavě držet službu a oboje provozovat. Za to jim patří náš dík. Když se ještě pozdržím u tématu hospoda, uvažujeme o vybudování malometrážního bytu a připravujeme zlepšení energetické bilance. V květnu nás ale překvapil úplně nečekaný problém. V důsledku snahy zlepšit odtok odpadů z kuchyně se z nás stali hledači kanalizačního potrubí. Na pátý pokus se podařilo najít správné potrubí a nyní už probíhají opravy poškozených povrchů. V oblasti péče o les jsme letos se 13 ochotnými spoluobčany vysázeli 600 javorů, 200 dubů a 100 modřínů. I přes deštivé počasí, které jsme si zpřijemnilí opékáním buřtů a teplým nápojem, se akce vydařila. Za pomoc s výsadbou děkujeme.

V 1. pololetí roku se uskutečnila řada zajímavých akcí pro vás. Poslední akcí v minulém zpravodaji byla Novoroční vycházka. Po ní jsme byli svědky masopustního reje, besedy k dopravním předpisům, dětského karnevalu, Sousedského plesu, Zeleného čtvrtku, velikonočních dílniček, sletu čarodějnic, dětského dne, grilování makrel a Cyrilometodějského dne řemesel. Za aktivity děkujeme a přejeme hodně zdařilých akcí, které potěší naši duši.

Rozloučím se s Haškovským „Ať si bylo, jak si bylo, přeci jaksi bylo. Ještě nikdy nebylo, aby jaksi nebylo.“

J. Pavlíček

koryto odvodnění

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Po pozitivních ohlasech z loňského roku jsme letošní pálení čarodějnic opět započali průvodem masek. Na začátku na nás čekala spousta skvělých malých čarodějů, čarodějnic a jiných strašidelných bytostí. Během průvodu, který obešel celou vesnici, hledaly děti tři tajné přísady. Když všechny přísady našly, mohly odemknout začarovaný měsíc popletené ježibaby a vykouzly si létající překvapení.

Na hřišti pak byla pro malé i velké připravená čarodějná bojovka. Tentokrát děti dostávaly za splnění úkolů ingredience k uvaření lektvaru. Když našly a správně ingredience do lektvaru zamíchaly, vzbudily spící hodnou čarodějnici, která malé dobrodruhy odměnila. Během bojovky nám děti vytvořily třeba i strom duchů. A největší zábavou bylo prolézání pavučinou.

Samozřejmě nechyběla tradiční hranice s čarodějnicí, opékání špekáčků, skvělé uzené, dobré pití a velice dobrá nálada. I když letos si čarodějnice usmyslela, že se nám pomstí a nenechá se upálit jen tak. Proto se rozhodla během upalování z hranice odletět. Nakonec jsme ji na ohni udrželi a hranice nás hřála do pozdních hodin. Slibujeme, že příští rok ji lépe zajistíme, aby již podobné lumpárny nevymýšlela.

Letos poprvé proběhlo pálení čarodějnic v novém zázemí obecní klubovny na hřišti. Za nás musím říci, že zázemí na takové akce je to skvělé, prostorné a hezky vybavené. Mnohem lépe se nám tam vše připravuje, a je radost vidět na druhé straně okénka spokojené úsměvy i Vás všech ostatních. Děkujeme, že jste se přišli pobavit a doufáme, že se Vám pálení čarodějnic líbilo. Příští rok se na Vás budeme opět těšit.

Jan Džbánek

LABYRINT NA DOBRÉ ADRESE

Jen čtvrt kilometru za hranicí katastru obce Oucmanice se nachází místo, které bylo zařazeno mezi dvacítku nejkrásnějších z celého světa svého druhu. Tím speciálním „druhem“ jsou přírodní labyrinty. Celosvětový výběr mezi nimi provedl na vyzvání zakladatelů mezinárodního serveru „Skvělé zahrady světa“ autor knih o labyrintech Ital Ettore Selli, přezdívaný „Hledač bludišť“. Pokud se podíváte na webovou adresu <https://www.greatgardensoftheworld.com/the-amazing-world-mazes>, najdete mezi nejpozoruhodnějšími labyrinty například díla z Velké Británie, Francie, Španělska, Argentiny, USA, Jižní Afriky, Číny a z řady dalších zemí celkem na pěti kontinentech. Stručný komentář v případě brandýské bloudivé zahrádky na webu zní: „*Toto barokní bludiště navrhl v roce 2003 David Růžička a připomíná filozofa Jana Amose Komenského, který poznal moudrost jako způsob, jak vnést řád do světového chaosu. Věda, okultismus a botanika jsou klíče k této tajemné architektuře zasazené ve stínu obelisku a inspirované knihou, Labyrint světa a ráj srdce, vydanou v roce 1623.*“ Server rovněž uvádí, že labyrint je tajemný a fascinující symbol, který pochází ze slavného krétského mýtu o Theseovi a Minotaurovi a v minulosti i dnes inspiruje náboženské myslitele, filozofy a umělce.

Zbývá dodat, že autor se o svém záměru zmínil v časopisu „Ozvěny Brandýsa“ už v roce 1990 a zakladatelským činem bylo v roce 2002 v místě středu bludiště uložení snítky z nejstaršího a nejznámějšího britského přírodního labyrintu v Hampton Courtu na okraji Londýna. Tento happening se uskutečnil během prvního ročníku festivalu Brandýské mámení, jehož triadvacátý ročník se letos uskuteční ve dnech

Letos vítají návštěvníky nové verze vstupních objektů. Foto: MH

1. - 2. září. Nabídne řadu hudebních žánrů, programy divadelní, výstavní a další nejen pro dospělé, ale i pro děti. Pořadatelem je spolek Brandýs ve světě, hlavním sponzorem festivalu jsou tradičně příjmy ze vstupného do labyrintu.

Labyrint u břehu Tiché Orlice bude přes letní prázdniny otevřen každý den (9:00-12:00 a 13:00-18:00). V září jen o víkendech (9:00-12:00 a 13:00-17:00).

Jaroslav Hubený

JAK BYLO U HASIČŮ

Půlrok od posledního zpravodaje utekl jako voda a já bych chtěl trochu zavzpomínat, co se mezitím událo.

Dne 18. března se konal dětský karneval. Děti se přišly vyřádit a předvést svoje karnevalové kostýmy, tancovalo se a soutěžilo. Tombola tentokrát proběhla nadvakrát. Losovalo se jen 10 hlavních cen, ostatní byly v ruličkové tombole. Pochutnali jsme si na cukroví od oucmanických maminek a babiček, prostě vše, jak má být. Ještě jednou bych chtěl poděkovat všem, co nám s organizací pomohli, byl by to dlouhý seznam. Na 27. května byla naplánovaná okrsková soutěž v požárním sportu na Sudislavi, kam samozřejmě naše družstvo mužů odjelo. Ženy nesložily družstvo v potřebném

počtu. Muži se sice snažili, ale na dobré umístění to nestačilo.

Před prázdninami se konalo dětské odpoledne, bylo to 17. června na již tradičním okruhu. Počasí mohlo být lepší, foukalo a spadlo i pár kapek deště. Na trase bylo deset stanovišť se sladkou odměnou. Na závěr byli všichni soutěžící odměněni drobným dárkem a penou, kterou přijeli udělat hasiči z Vysokého Mýta. Bylo chladno, tak se našlo jen pár dětí, které si to v ní užily a vyřádily se.

Jsme u konce pololetí a já bych chtěl trochu nalákat na to, co nás bude čekat v tom druhém. Rybářské závody, drakiáda, valná hromada a volby, zdobení stromečku a turnaj ve stolním tenise.

Jiří Krška

dětský den vyhodnocení

OSOBNOSTI OBCE

Dalším člověkem, který se výrazně zapsal do historie naší obce, je dlouholetý kronikář Jaroslav Müller z čp. 47. Oucmanickou kroniku vedl a velmi podrobné zápisy zaznamenal ve složitých letech minulého století od roku 1957 do roku 1979. Přiznám se, že s velikým obdivem k panu Müllerovi čtu jeho objektivní záznamy událostí. Začíná velmi složitým rokem politických změn v naší vesnici, kdy probíhá přesvědčování soukromých zemědělců do JZD. Je tlak na slučování správy obcí, komunistická strana měla všechno pod kontrolou a ani zápisy

do kroniky se nemohly udělat bez jejího souhlasu. Pan Müller nebyl členem strany, ale za tichého souhlasu místní organizace KSČ dokázal zaznamenat události bez zkreslení tak, jak opravdu proběhly. Sám se zajímal o historii obecně, vkládal do záznamů zajímavosti, nákresy některých již neexistujících staveb, jako např. pazderny, kovárny, starého hostince u Vašatů apod.

Jaroslav Müller byl opravdovým Oucmaňákem. V Oucmanicích se narodil v čp. 16. Vyučil se truhlářem a celý život pracoval v truhlárně u Ondráčků v Brandýse nad Orlicí. V důchodu pak v truhlárně JZD ve Svatém Jiří. Za manželku si vzal Annu Doležalovou z čp. 32 a měl tak příbuzenský vztah s širokou rodinou Doležalů. Krátce po svatbě se pustili do výstavby nového rodinného domku na parcele, kterou odkoupili od obce. Z dnešního pohledu je těžko pochopitelné, vyučený truhlář s manželkou si mohl ve svých 26 letech postavit nový rodinný domek. Odpověď? Vše se dělalo svépomocí a zadarmo, žádná dovolená, žádné volno, ohromné sebezapření a obětavost. Široká rodina byla ohromnou výhodou. To dnes nefunguje.

Müllerovi měli dvě děti. Jaroslavu (nar. 1930), provdanou Gálovou a syna Lubomíra (nar. 1943). Jaroslava žila v Brandýse nad Orlicí a Lubomír v Mostku u Dvora Králové. Manželé Müllerovi v domku dožili až do své smrti. Anna zemřela v roce 1972 a Jaroslav v roce 1980. V roce 1978 se do Oucmanic k dědovi přistěhovali vnučka Ivana Kaňková, roz. Gálová (nar. 1955) s manželem Miroslavem a dětmi. Miroslav zemřel v roce 1998. Ivana se později odstěhovala k matce do Brandýsa nad Orlicí. Naposledy zde žil syn Josef do roku 2014. Domek nyní vlastní dcera Ivany Helena Kaňková, která žije ve Vysokém Mýtě. Domek je již řadu let prázdný, chátrá a čeká, až znovu ožije.

Pan Jaroslav Müller byl nesmírně pracovitým člověkem. Ti starší, kteří si na něho vzpomínají, vědí, že měl přezdívku „mistr kolečko“. Neustále něco převážel. Čistil příkopy od nánosů hlíny, a aby si ulehčil práci, měl na rukojetích speciální řemen, který přehodil vždy přes jedno rameno. Žádné motůčko.

Momentálně jsou archivní dokumenty naší kroniky na internetu znepřístupněny. Doufejme, že brzy dojde k nápravě a budeme moci v archivních záznamech objevovat zajímavé věci, které nám mohou být poučením.

Děkujeme panu Müllerovi a všem našim kronikářům, že historie Oucmanic, zdroj poučení, je pro nás stále živá.

Zaznamenal: Petr Marek

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Blahopřejeme k jubileu

V prvním pololetí roku 2023 oslavili jubilea tyto spoluobčané:

60 let – Jiří Fidler a Soňa Robenková

75 let – Petr Marek

80 let - Drahomíra Šilarová

85 let - Ladislav Jiroušek

Narození

V březnu se narodil Tadeáš Houdek.

Rozloučili jsme se

V únoru zemřela paní Hana Truncová. Čest její památce!

OUCMAŇÁČEK VE FAJNPARKU

První červnovou neděli jsme se s Oucmaňáčkem vypravili do Chlumce nad Cidlinou do zábavního areálu Fajnparku. Na původní květnový termín se přihlásilo víc rodin, ale kvůli silnému výskytu neštovic jsme zvolili náhradní termín. Nakonec se nás setkala šest rodin. Tedy setkalo, hned na začátku jsme se rozdělili, protože každé dítě běhá od atrakce k další a na původně naplánovaný společný oběd naše 11členná skupina nedorazila (putovali jsme na druhé straně areálu po stezce bosou nohou), takže celá výprava byla společně jen před pokladnou. Nejdřív se děti vyřádily na trampolínách a podobných skákačích plochách, pak jsme se přesunuli k ufo a safari

autíčkům, kde si to užili i dospělí. Cestou přes indiánskou vesnici si děti vylezly Kilimandžáro a prošly lanovým parkem. Následovalo 10D kino, Hmyzákov a pirátské čluny na vodě, kde po sobě děti střídaly kanóny s vodou, takže přišla pauza na sušení oblečení a příjemné občerstvení. Naše další kroky vedly do dinopralesu a pak už to byly kroky bez bot, protože následovala asi kilometrová trasa bosou nohou, kde se střídal hrubší písek s jemným, kůra či tráva, lesní cesta či přechod přes různé potůčky či klády. Zastávku jsme si udělali u lesního jezera, kde některé děti neodolaly a zaplavaly si. Pak už jsme se hnali do Jedlíkova, kde jsme se minuli s ostatními a po pozdním obědě jsme objeli celý areál vláčkem a pak jsme si na etapy děti/dospělí zajezdili v dalších driftu autíčkách. Po sedmi hodinách, kdy jsme tedy ještě nestihli navštívit Zvířátkov, jsme umluvili děti k odjezdu a druhá větší půlka oucmanických účast-

níků ještě zůstávala. Počasí bylo dokonalé, lidí málo, atmosféra perfektní, tak si park užili nejen děti, ale i dospělí. Díky všem za účast a příjemnou společnost.

Otázka je, co bude s Oucmaňáčkem dál. Děti chodí míň a míň (i když jich je teď v Oucmanicích víc než předchozí roky), mohly za to částečně virózy a neštovice, které si děti předávají, ale i nezájem a účast pouze, pokud vede kroužek jejich maminka. Uvidíme tedy, jaký zájem bude v novém školním roce a kam bude Oucmaňáček směřovat, pomůže-li jiná náplň (v úvaze je stolní tenis jednou za čtrnáct dní na sále hospody) či termín.

Martina Robenková

UPRCHLÍCI (NEJEN) NA RYBNÍKU

V půlce června nastal čas vymyslet téma pro další přírodovědný článek do zpravodaje. Zhruba v té době se ukázalo, že naše dvě uprchlé kachny, které už jsme dávno měli za beznadějně sežrané liškou, si užívají báječnou dovolenou na rybníce. Po několika marných pokusech nadběhnout je na břehu, odříznout jim přístup k vodě a zahnat je zpět na zahradu, se ukázalo, že jméno indický běžec nemají nadarmo. Jsou prostě rychlejší. Hned jsem si představila apokalyptický scénář, jak se naši běžci na rybníce usadí natrvalo, spáří se s místním divokým kačerem, založí populaci slimákožravých kříženců, kteří umí rychle běhat i létat a začnou se šířit českou krajinou coby nový invazní druh. A téma pro článek bylo na světě!!!

Záplavu slimákožroutů by v české přírodě nejeden zahrádkář nejspíš uvítal. Ale většina ostatních **invazních druhů** působí víc škody než užitku. Snahy o jejich vymýcení z míst, kam nepatří, jsou intenzivní, leč velmi často marné. Úspěch invazních druhů tkví v nedostatku přirozených nepřátel v naší přírodě a schopnosti se snadno množit. Někdy k jejich úspěchu přispívají i neukáznění lidé – zejména v případě roztomilých chlupatých zvířátek, která přímo lákají k tomu, je nakrmit. K těmto „miláčkům“ patří například **nutrie**, **norek americký**, **mýval severní** či **psík mývalovitý**. Všechno to jsou zvířata, která patří do Severní Ameriky a v Evropě nemají co dělat. Kromě toho, že zabírají místa k životu (hlavně nory) našim zvířatům, také přenášejí spoustu chorob, vůči kterým jsou sami imunní. Decimují tak řadu chráněných živočichů. Nutrii jste už na mnoha místech v přírodě viděli, např. před lety se usadila i na rybníčku na Paletě. Ale třeba mývala či psíka mývalovitého jste nejspíš nezahledli. Neznamená to, že jich je tu málo. Například populace mývalů už v Evropě dávno přesáhla milion

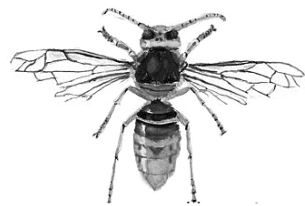
jedinců. Jen jsou to noční zvířata. Pokud se netouláte přírodou po nocích, na psíka mývalovitého nenarazíte.

Z dalších invazních zvířat jste už určitě slyšeli o letitém problému s **nepůvodními druhy amerických raků**, kteří přenášejí choroby na naše české raky a ti kvůli tomu vymírají. Z vodních druhů mě překvapila informace o invazním **karasu stříbřitém**, který se prý dokáže množit i bez přítomnosti samce a díky rychlosti množení tak vytlačuje chovné ryby v rybnících. Např. na Třeboňsku působí značné ekonomické škody. Katastrofou je i šíření drobné rybky **střevličky východní**, která kromě toho, že našim druhům bere místo i potravu, ryby i napadá a okusuje.

Nejnovější zvířecí hrozbou je **sršeň asijská**. Ještě nedorazila do Čech, ale nejspíš brzy dorazí, neboť v sousedním Německu už se objevila a umí se šířit rychlostí i 100 km za rok. Loví a decimuje včely. Staví obří hnízdo (průměr až 80 cm), které dokáže vyprodukovat ročně i stovky královen. Ráda se usadí blízko lidských sídel, a navíc je velmi útočná. Něco takového poblíž nechcete. Evropa už panikaří, neboť zatím se nepřišlo na to, jak jejímu šíření zabránit. Kdybyste ji při vašich prázdninových výletech někde objevili, vyfoťte ji a nahlaste. Velikostí a tvarem se podobá naší sršni obecné, ale je celkově mnohem víc černá a méně žlutá. Viz srovnávací obrázek.

Sršeň asijská

Sršeň obecná

Uprchlíci se najdou i mezi rostlinami. Některé utekly z okrasných zahrádek a ukazuje se, že ve volné přírodě působí neplechtu – jako například oblíbená **lupina mnoholistá (vlčí bob)**. Její semena mají skvělou klíčivost, a navíc je silně jedovatá, takže na louku nemůžete pustit dobytek, aby jí vypásl. Když začne zarůstat chráněné horské louky, není tedy snadné se jí zbavit. Aktuálně tento problém řeší například Krkonošský národní park. Pojedete-li v létě do Krkonoš, můžete si jich v chráněné oblasti beztestně natrhat do vázy klidně plnou náruč, ochránáři k tomu dokonce sami vyzývají.

Novinkou mezi rostlinnými uprchlíky je okrasná **klejicha hedvábná**. Letos ji začali likvidovat na jižní Moravě, protože tam už zarůstá rozsáhlé plochy.

Ale zpět k nám do vsi a okolí. Křídlatky a netýkavky asi všichni dobře znáte. To jsou příklady invazních rostlin, které už jsou skoro všude a nejspíš bude třeba se s nimi smířit a přijmout je jako novou běžnou součást naší přírody. Naštěstí se dají i docela dobře využít. **Křídlatka** japonská například obsahuje spoustu látek s řadou účinků, včetně protirakovinných, protivirových a protiplísňových, snižuje hladinu cukru, působí proti kašli, hojí rány, a údajně léčí i boreliózu ... Z dutých vyschlých stonků

křídlatek můžete vyrobit píšťalky, z větších druhů i didgeridoo. Mladé listy lze využít na špenát.

Užitečné jsou i **netýkavky**. Jejich semena jsou jedlá, ale hlavně rozmačkané listy můžete účinně využít na popáleniny od kopřiv nebo při štípnutí hmyzem. Vzhledem k tomu, že často rostou na těch samých místech jako kopřivy, tak máte lék na požahání hned po ruce. Tyto účinky jsou uváděny u netýkavky žláznaté (to je ta velká s růžovými květy, rostoucí hlavně podél řek a potoků), ale zkoušeli jsme to i s netýkavkou malokvětou (to je ta malá se žlutými květy, co roste běžně v lese podél cest a možná i u vás na zahradě), a přijde nám, že to taky funguje. Dokonalý pokus s netýkavkou žláznatou udělal vloni jeden sedmák ze třídy, kterou jsem vedla údolím Orlice na výlet. Pošlehal si záměrně obě ruce kopřivami. Jednu ruku pak natřel netýkavkou a druhou ne. A opravdu, pálivé pupínky od kopřiv naskákaly jen na té neošetřené ruce! Kdo nevěří, může si to zkusit taky;-)

A nakonec zpět k našemu rybníku. Zahrádkářův sen o tom, že Oucmanice zaplaví invaze slimákožravých divokých kachen a zbaví nás všech slimáků, se nejspíš konat nebude. Kačenky nám na rybníku sice vesele přežívají už déle než měsíc, ale pravděpodobnost, že je nakonec přeci jen vyhmátne nějaká liška, je velická. A kdyby ne, s přicházející zimou a zalezlými slimáky přijdou o potravu a s opadáním listů o úkryt. Takže pokud někdo z vás má chuť na prázdninové dobrodružství a chcete vyplavit trochu adrenalinu při plížení, číhání a následně rychlém běhu, můžete se vypravit k rybníku na lov našich dvou kachen. Pokud se vám je podaří chytit nebo aspoň nahnat na zahradu u č.p. 80, budeme vám vděční!

Míša Míkovcová

ODVODŇOVACÍ BOX

Letos jsem navštívil komunální veletrh v Olomouci, který probíhal současně se sněmem Svazu měst a obcí. Na veletrhu byla řada zajímavých řešení a jedním z nich byla čistírna odpadních vod pro rodinné domky s názvem TOPAS od výrobce TopolWater. K čistírně měli připojený odvodňovací box, který umožňuje skladovat zahuštěný kal z čistírny po dobu cca 12 měsíců bez vyvážení. Kal z boxu lze bezpečně zkompostovat. Bez tohoto boxu či obdobného zařízení musí majitelé domácích čistíren kal nechat vyvážet odbornou firmou anebo prokazatelně uložit na kompost.

Josef Pavlíček

POCHOTA ČESKÝCH DOMÁCNOSTÍ TŘÍDIT ELEKTROODPAD ROSTE

Přechází doby, kdy lidé vyhazovali vysloužilé elektrospotřebiče do popelnic na komunální odpad nebo v horším případě do volné přírody na černé skládky. Stále více lidí si totiž uvědomuje, že to, jak žijeme, můžeme do značné míry ovlivnit my sami. Třeba tím, že začneme ještě důsledněji třídit odpad z domácností.

Ochota občanů aktivně se podílet na recyklaci elektroodpadu roste. Ekologické smýšlení a ochota třídit elektroodpad je znát i na celkovém objemu sebraných a recyklovaných elektrozařízení. V roce 2022 se v České republice prostřednictvím kolektivního systému EKOLAMP podařilo sebrat 4 586 tun světelných zdrojů, velkého a malého elektrického.

Ze sebraných elektrozařízení se po recyklaci k dalšímu využití předá kolem 90 % materiálů. Získané kovy, plasty či sklo pak slouží k další výrobě, případně jako technický materiál. Díky pečlivému sběru se navíc zabrání znečištění přírody, ke kterému by mohlo dojít, pokud by se škodlivé látky z nerecyklovaných zařízení dostaly do půdy nebo vody.

V naší obci můžete vysloužilá elektrozařízení odevzdat ve sběrném místě, skladu za hospodou, v době vyhlášeného sběru anebo po domluvě se starostou obce.

Zpětný odběr světelných zdrojů a dalších elektrozařízení pro naši obec zajišťuje neziskový kolektivní systém EKOLAMP. Ten se zaměřuje na zpětný odběr světelných zdrojů (lineární i kompaktní zářivky, výbojky, halogenové, wolframové i LED žárovky) a velkých i malých elektrozařízení (domácí spotřebiče, spotřební elektronika, zařízení reprodukcující zvuk či obraz, elektrické a elektronické nástroje, hračky či vybavení pro volný čas a sport). Nově zajišťuje i sběr malých zařízení IT a telekomunikačních zařízení. Více informací získáte na stránkách www.ekolamp.cz.

ekolamp

DEN ŘEMESEL

Svátek věrozvěstů Cyrila a Metoděje je v Oucmanicích už tradičně věnován programu všem generacím pod názvem Cyrilometodějský den řemesel.

Samozřejmě ani letos nechyběly klasické řemeslné ukázky: kovárství, kožedělná ukázka výroby opasku, výroba másla, hrnčířská dílna s možností vlastní výroby na hrnčířském kruhu, ukázka paličkování a prodej nožů s výstavou polotovarů z výroby překládané oceli. K vyzkoušení byl i provazníkův „verpánek“ a řezbářská dílna, tu jsem letos vyzkoušel i já a musím s překvapením konstatovat, že při správné volbě nástrojů, dřeva a uposlechnutí rad šlo o zábavnou a nenáročnou činnost. Vše doplňoval prodej drobných výrobků.

Přírodně zaměřené návštěvníky zaujalo sokolnictví s ukázkou výcviku a proletu dravců včetně mladého orla, nebo indiánský vigvam a hod tomahavkem. Tento rok vyšla i možnost vyhlídkové jízdy koňským spřežením po obci. Široce zastoupená technická řemesla krom tradičních ukázek veteránů, stabilních motorů a jejich praktického využití, doplňoval i stánek s funkčními modely parních strojů.

Nejmenší generaci zaujal stánek Oucmaňáčku s domácími pochoutkami a létajícími obecními balónky, a hlavně pěnová koupel od hasičů, úspěch mělo malování na obličej i zdobení a dokreslování látkových postaviček. Větší děti s nadšením vyzkoušely trénink parkour a zhlédly profesionály v akci. Hudba v hlavním průběhu akce cílila naopak na tu nejstarší generaci. Každý si přišel na něco svého. Jak už je zvykem při řezbářské show motorovou pilou vzniklo i několik dřevěných soch pro umístění v obci.

Počasi tentokrát vyšlo o něco lépe, i díky tomu se dostavilo 380 dospělých platících návštěvníků. Děti do patnácti let neplatí, proto jejich počet můžeme jen odhadovat. Multigenerační rozměr akce rámuje nasazení mnoha dobrovolníků při přípravě a úklidu areálu a jeho zázemí, kterým patří velké poděkování.

Jakub Robenek

KOMUNITNÍ AKTIVITY NA ÚZEMÍ MAS NAD ORLICÍ o.p.s.

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

**NAD
ORLICÍ**
o.p.s.

Místní akční skupina NAD ORLICÍ, o. p. s. Vám s potěšením představuje nový projekt s názvem Komunitní aktivity na území MAS NAD ORLICÍ, o. p. s. Prozatím je projekt ve svých začátcích, ale pevně věříme v jeho úspěch a zejména prospěšnost pro místní komunitu. Možná si najde cestu právě k Vám.

S čím Vám můžeme pomoci:

- trápí mě vysoký nájem, hrozí mi, že skončím na ulici
- řeším problémy s bydlením a nevím si rady
- nestačí mi peníze na jídlo, nemůžu si pořídit oblečení
- potřebuji pomoci s péčí o blízkou osobu (nemoc)
- potřebuji si od péče odpočinout, jsem vyhořelý
- řeším závislost (drogy, alkohol, automaty)
- řeším ztrátu či problémy v zaměstnání
- nevycházím se svými příjmy, řeším dluhy, exekuce
- potřebuji radu či pomoc při péči o dítě
- trápí mě jiná tíživá životní situace a nevím, jak ji vyřešit

Najdete nás v nádražní budově v Chocni každé pondělí 8:00–10:00 hod. a čtvrtek 13:00–15:00 hod. Vchod z hlavního nástupiště. Aktuálně poskytuje-me poradenství pro cizince každý sudý čtvrtek 15:00–17:00 hod.

V rámci projektu budeme pořádat i aktivity pro seniory (výlety, přednášky, besedy atd.). Těšíme se již teď na realizaci našich aktivit. Myslíme si, že dob-ré fungování místní komunity, budování funkčních partnerství a jejich vzájemná spolupráce jsou velmi důležité pro spokojené životy nás všech.

Mgr. Sabina Stránská /799 119 160/ sabina.stranska@nadorlici.cz

Mgr. Iveta Tomšová /734 592 747/ iveta.tomsova@nadorlici.cz

Bc. Petra Pelinková /799 119 162/ petra.pelinkova@nadorlici.cz

Ilona Vilímková /799 119 161/ ilona.vilimkova@nadorlici.cz

Poradenství pro cizince - Bc. Helena Málková, DiS. hele-na.malkova@nadorlici.cz.

MILUJÍCÍ A RESPEKTUJÍCÍ PRARODIČE JSOU BOHATSTVÍM PRO KAŽDOU RODINU

Spokojené stáří spočívá v tom, aby si člověk zachoval nějakou svobodu rozhodování a aby měl co nejdéle pocit užitečnosti nejen sám pro sebe, ale i pro své okolí. Měli bychom staré lidi podporovat v činnostech, jichž jsou schopní. Umožnit jim, aby mohli co nejdéle žít tak, jak žili celý život, navzdory limitům, jaké jim stáří přináší. Velmi důležitý je samozřejmě také kontakt nejbližší rodiny a přátel.

I když jejich síly nejsou jako dříve, často umí „zatáhnout“ a unesou mnohé. Nesou pokračování rodu, tradice a rituály. Je důležité, aby dětem nechyběl kontakt s prarodiči. Výzkumy ukazují, že děti, které mají blízký vztah se svými prarodiči, mají méně psychických potíží i problémů s chováním a lépe se vypořádávají s traumatickými životními zkušenostmi než děti, kterým toto širší zázemí a opora prarodičů chybí. Výhodou vyššího věku je, že přináší nadhled, který člověka osvobozuje. Staří lidé jsou sice pomalejší, ale právě to jim dodává nadhled, kterým mohou obohatit mladší generaci.

Pokud děti zažijí, co obnáší péče o prarodiče, ponesou si to v sobě celý život, a bude pak pro ně úplně přirozené postarat se jednou o své rodiče. Děti vždy nejlépe formuje příklad, jaký vidí kolem sebe.

Oblastní charita poskytuje seniorům řadu služeb. Jednou z nich je třeba pečovatelská služba v Letohradě, která působí v obcích Letohrad, Šedivec, Mistrovice, Nekoř, Verměřovice, Dolní Čermná, Horní Čermná, Petrovice, Lukavice, Písečná. A dále Charitní pečovatelská služba Ústí nad Orlicí, která působí v Ústí nad Orlicí a dále v obcích Oucmanice, Mostek, Nasavrky, Orlické Podhůří, Libchavy, Hrádek, Jehnědí, Sudislav nad Orlicí, Velká Skrovnice, Sudslava, Seč, Podlesí, Sopotnice, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Přívrat, Řetůvka, Řetová, Černovír, Němčice, Česká Třebová.

Bc. Marie Urbanová, Charitní pečovatelská služba Letohrad, tel.: 734 769 712,
email: chps.let@uo.hk.caritas.cz

Mgr. Jiřina Matějčková, Charitní pečovatelská služba Ústí nad Orlicí,
tel.: 731 402 341,

email: chps.uo@uo.hk.caritas.cz

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

Vážení čtenáři,

představujeme Vám základní informace o pečovatelské službě.

Posláním pečovatelské služby zřízené pro občany města Brandýs nad Orlicí a přilehlých obcí je zajišťovat a poskytovat služby pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu vysokého věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Hlavním posláním je poskytnutí pomoci co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí, udržení kontaktu se svými vrstevníky a okolím a zachování lidské důstojnosti a respektování jejich individuálních potřeb.

CÍLE jsou směřovány k takové podpoře uživatelů, aby si co nejdéle uchovali své fyzické i duševní zdraví, stávající soběstačnost, vedli plnohodnotný a kvalitní život a mohli pokud možno zůstat ve svém přirozeném prostředí.

KOMU JE URČENA SLUŽBA

Senioři a osoby se zdravotním nebo tělesným postižením, jejichž zdravotní stav nevyžaduje komplexní ošetrovatelskou péči, které mají sníženou soběstačnost v základních životních dovednostech nebo mají sníženou schopnost zajistit si osobní péči, ale pro důstojný život ve svém prostředí potřebují pomoc druhé osoby a tuto pomoc jim nemohou zajistit rodinní příslušníci.

- dospělí (27 – 64 let)
- mladší senioři (65 – 80 let)
- starší senioři (nad 80 let)

KDY A KDE JE PEČOVATELSKÁ SLUŽBA POSKYTOVÁNA

- Pečovatelská služba je poskytována v domácnostech uživatelů na území obvodu města Brandýs nad Orlicí a v přilehlých obcích.
- Realizována je v pracovních dnech pondělí - pátek, v době od 6.00 do 14.30 hodin na adrese uživatele. V sobotu, neděli a státem uznané svátky pouze mimořádně ze závažných důvodů po dohodě s vedoucí odboru sociálních služeb, popřípadě s tajemníkem.
- Pečovatelská služba se poskytuje za úhradu dle schváleného ceníku služeb.
- Kapacita pečovatelské služby je maximálně 30 uživatelů (podle počtu a náročnosti úkonů), zajišťována 2 pracovníky v sociálních službách.

V případě potřeby nás neváhejte kontaktovat na tel.: 720 976 791 nebo osobně na městském úřadu či prostřednictvím emailu: socialni@mesto-brandys.cz.

*Mgr. Renata Myšáková
vedoucí odboru sociálních služeb*

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE ČSV BRANDÝS NAD ORLICÍ SLAVÍ 90 LET

V průběhu dnů 16. a 17. června se na zámku v Brandýse nad Orlicí konaly oslavy 90 let od svého založení, tehdy pod názvem „Včelařský spolek pro Brandýs a okolí“.

Pátek dopoledne byl věnován hlavně těm nejmladším. Účastnily se ho děti z mateřských škol a děti z 1. stupně základních škol z Brandýsa nad Orlicí a okolních obcí. Pro ně byl připraven zážitkový program „Život včely“. Děti prošly naučnou včelí stezkou, kde se seznámily s průběhem života včel, včelí pastvou a včelími produkty. Prohlédly si prosklený úl, kde se zájmem hledaly žlutě označenou matku (královnu) a pozorovaly rámky s plodem a včelími zásobami. V dílničkách se věnovaly výrobě svíček z včelího vosku, malbě se včelařskou tematikou a přípravě směsi semínek pro včelí pastvu.

Na závěr pro ně byla připravena komentovaná prohlídka vystavených exponátů a potřeb jak z historie, tak i současnosti včelaření. Dopolední akce se zúčastnilo cca 280 dětí.

Odpolední část akce byla otevřena od 14. hod. pro širší veřejnost. Velký zájem byl o medovou cukrárnu, med, kosmetiku ze včelích produktů, výrobky ze včelího vosku a medové pivo.

V 17. hodin sklidil velký potlesk MUDr. Radek Hubač za přednášku na téma „léčení včelími produkty.“

Večer nás všechny pobavil skvělý imitátor Václav Faltus. Po jeho vystoupení až do pozdních nočních hodin zahrála vynikající country kapela.

V sobotu 17. 6. byly oslavy zahájeny trubačskou fanfárou v podání manželů Šejblo-vých, za účasti předsedkyně ČSV Mgr. Jarmily Machové, hejtmana Pardubického kraje JUDr. Martina Netolického, Ph.D., starosty města Brandýs nad Orlicí Víta Zabranského, starostů okolních obcí a zástupců sponzorů akce.

Pro dětské návštěvníky bylo připraveno představení Divadla Věž z Brna, „Včelí medvídci zpívají.“ Dětem se představení velmi líbilo. Po představení byla dětem opět zpřístupněna včelí stezka, která byla znovu středem zájmu.

Dle historických záznamů, naši předkové, zakládající členové včelařského spolku, vysadili před 90 lety jerlín japonský, který se bohužel nedochoval. Proto byl i nyní mezi pomníkem J.A. Komenského a přírodním labyrintem opět zasazen tento krásný medonosný strom. Slavnostní přípitek při jeho sázení pronesli: místopředseda naší ZO ČSV př. Ing. Josef Papáček, předsedkyně ČSV, hejtman Pardubického kraje a brandýský starosta. Poté zazněla česká státní hymna v podání Ing. Petra Šejbla.

Předsedkyně ČSV Mgr. Jarmila Machová obdržela od brandýských včelařů jako poděkování za podporu této naší akce malý stromeček Jerlínu japonského.

Odpoledne byla uspořádána „anonymní“ soutěž o nejlepší med z předložených očíslovaných vzorku od našich členů ZO. Role porotců se zhostili: předsedkyně ČSV, hejtman, přítomní starostové a zástupci sponzorů. Porotě nejvíce chutnal med od jednatele naší ZO ČSV – př. Jaromíra Voženílk.

sázení jerlinu japonského

Poté následovaly dvě zajímavé přednášky od včelařského

lektora Ing. Dalibora Titěry, CSc. Na téma Včelí pastva a 40 let včelaření s varoázou.

Po přednášce následovala diskuse k výše uvedeným tématům. Akce byla zakončena posezením při reprodukované hudbě.

Této akce se za oba dva dny zúčastnilo cca 520 účastníků.

Oslavy se podařilo zorganizovat hlavně díky příspěvkům sponzorů včetně vaší obce Oucmanice. Zvláštní poděkování patří starostovi města Brandýs nad Orlicí Vítu Zabranskému a majiteli brandýského zámku MUDr. Pavlu Skalickému.

*Pro Oucmanický zpravodaj: Jaromír Voženílek
Jednatel ZO ČSV Brandýs nad Orlicí*

OUCMANICE PŘED 50 LETY - ROK 1973

Před padesáti lety je zápis v naší kronice poměrně stručný. Je věnován zejména padesátému výročí dostavby silnice. Není divu, protože výstavba komunikací byla dlouholetým sporem mezi zastupiteli i občany, kdy část prosazovala vybudování „silnice za humny“ a druhá část „silnice po vsi“. Tak byly oba konkurenční projekty nazývány. Podrobný popis této „vesnické války“ v roce 1923 ponecháme na podzimní, tentokrát stoleté ohlédnutí za naší historií.

Nejdůležitější událostí roku 1973 bylo započetí stavby nové budovy Místního národního výboru a prodejny. Obdivuhodná je rychlost, s jakou dokázali naši předchůdci stavbu dokončit. Na jaře se započalo se stavbou základů, po Velikonocích se zdila nadzemní část a 19. října byla prodejna slavnostně otevřena za účasti zástupců Jednoty, JZD Budoucnost, Okresního národního výboru. Na dobu pozdější zbyly jen vnitřní omítky v části MNV. Stále na stavbě pracovali hlavně důchodci, ale zapojilo se i 84 občanů. Celkem všichni odpracovali 10.520 hod. Díky tomu má obec důstojné sídlo úřadu dodnes.

Rychlost obecních staveb v Oucmanicích však měla i v minulosti svoji tradici. Můžeme vzpomenout na stavbu naší kapličky, kdy před 155 lety (1868) kdy oucmaničtí občané dokázali postavit naši kapličku za dva měsíce, od 1. července do 31. srpna. Důvodem této rychlosti byla obava, že hradecká konzistoř si příslib stavebního povolení může ještě rozmyslet. Tento výkon byl však ze strany biskupství patřičně „potrestán“. Príslib totiž nebyl považován za stavební povolení a konzistoř činila již dostavěné kapli nepřijemnosti celý další rok, než došlo k vysvěcení.

Počasí tohoto roku ušetřilo zemědělce velkých výkyvů. Zima byla mírná a rok s dostatkem vláhy, na podzim až příliš, což trochu komplikovalo podzimní sklizeň. JZD Budoucnost zavedlo pro své členy částečně volné soboty¹⁾ a také prodej vánočních stromků z družstevních lesů. Tradiční byl i společenský život. Proběhla oslava Mezinárodního dne žen, besídka mateřské školky, ples požárníků i dětský maškarní ples. Vidíme, že mnohé tehdejší akce se zachovaly dodnes.

Počátek let sedmdesátých byl v republice ve znamení pokračování politických represí vůči všem, kteří nesouhlasili s okupací Československa vojsky Varšavské smlouvy. Naše kronika se o těchto věcech tradičně nezmiňuje. Je však zřejmé, že v obci se nenašel nikdo, kdo by se na těchto akcích podílel a obec přežila tuto dobu stejně, jako mnohá jiná těžká období, tj v klidu a bez jakýchkoliv rozepří.

Jiří Oliva, nedochvilný kronikář

1) Volné soboty byly zavedeny celostátně vyhláškou Ministerstva práce již v roce 1968. Byl však zaváděn postupně, nejprve každý druhý týden a až později pro všechny soboty. Důvodem byla obava z poklesu výkonnosti podniků.

OPRAVDU TRÍDÍME VŠECHNY ODPADY, KTERÉ BYCHOM MOHLI?

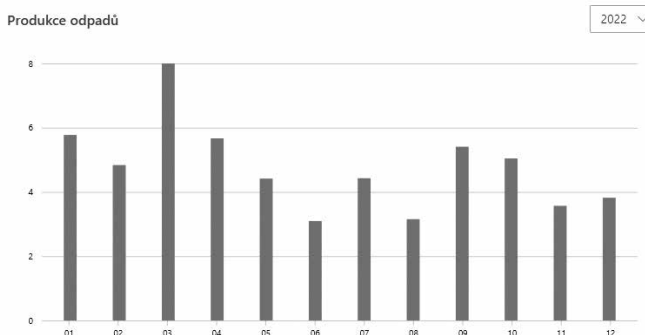
Odpady za rok 2022 v naší obci:			
Druh odpadu	Kolik se vybralo v kg	Cena celkem	Cena za kg odpadu
Směsný odpad	40 808	98 219	2,4
Železo, ocel, hliník	5 252	-	-
Objemný odpad	1 740	5 186	2,98
Plasty	3 855	59 554	15,44
Sklo	4 501	10 212	2,27
Papír	2 683	28 438	10,6
Biologický odpad	40 290	28 538	0,70
Celkem	99 129	230 147	-

Zdroj: Zpráva o odpadech obec Oucmanice 2022

(Zprávu najdete na stránkách Oucmanice.cz v oddílu *obec* → *služby v obci*)

Za rok 2022 vyvezla obec Oucmanice 99 129 kg odpadů. Obec má ke dni 1. 1. 2022 255 obyvatel. Přepočet odpadu na jednoho obyvatele je tedy **166 kg**. V těchto údajích nejsou zahrnuty odpady s ukončenou životností (elektroodpad, baterie).

Jak je vidět na grafu níže, více odpadu končí v popelnících v určitých obdobích roku. Těžko říct jestli je to popelem v topné sezóně nebo odpadem po jarním a podzimním úklidu zahrádek. Dřevopopel patří na zahradu nebo do bioodpadu, stejně tak bioodpad ze zahrádek.

Zdroj: MPG

Zákon o odpadech ukládá, aby vyseparované recyklovatelné složky v obcích činily od roku 2025 alespoň 60 %, od roku 2030 alespoň 65 % a od roku 2035 alespoň 70 % ze všech vyprodukovaných komunálních odpadků.

V naší vesnici jsme v roce 2022 vykázali 57 % tříděného odpadu a 43 % zbytkového odpadu. Tříděného odpadu se nejvíce vybere v podobě bioodpadu, papíru, skla, plastů a vybraných kovů.

V současné době jsme schopni vytrdit velké množství odpadu, přesto jsme se stále nedotkli hodnoty 60 %.

Problém bude ve směsném komunálním odpadu. Lidé i přes dostatek kontejnerů a odběrových míst vyhazují do popelnic stále odpad, který tam nepatří. Nebudu vyjmenovávat jednotlivé položky, které bych určitě našla v popelnicích naší vesnice. Každý musí převzít zodpovědnost a uvědomit si, že směsný komunální odpad má obsahovat jen nerecyklovatelné odpady.

Fotky, které pořídila odpadová kontrola dokazují, že se v našem komunálním odpadu stále nacházejí složky, které tam nemají co dělat.

Takhle vypadá příklad směsného komunálního odpadu, který obsahuje 72 % recyklovatelných složek:

Název odpadu	Naměřený podíl ve zbytkovém směsném komunálním odpadu (%hm.)
Biologicky rozložitelný odpad (rostlinný, kuchyňský, včetně živočišného)	29
Plasty + nápojové kartony	10
Papír	9
Sklo	10
Elektroodpad	2
Dřevo	1
Oděvy, textil	5
Kovy	3
Stavební odpady	3
CELKEM recyklovatelné složky	72
CELKEM zbytkový směsný komunální odpad po odseparování recyklovatelných složek	28

Zdroj: MPG

Zamysleme se prosím nad tím. Je důležité správně se zbavovat odpadu. Jen správně tříděný odpad je možné znovu použít a vrátit do oběhu k dalšímu využití.

Hana Pavlíčková

Uvažujeme o zavedení druhé popelnice na kovy u každého stanoviště. Jednalo by se o malou popelnici na železný odpad a velkou popelnici na nemagnetický kov. **Myslíte, že bychom dokázali třídít kov na magnetický a nemagnetický?**

Do popelnice na kov stále dáváme pytle od kočičího žrádla, většinou se jedná o pokovený plast a patří do plastu. To poznáme podle toho, že se po zmačkání vrátí do původního stavu – nezůstane zmačkaný jako třeba alobal.

ČIPOVÁNÍ PSŮ

V roce 2020 bylo vyhlášeno povinné očkování psů proti vzteklině. Háček je v tom, že toto očkování není platné v případě, že nemáte očipovaného psa.

Pokud má tedy pes čip, další důležitá věc je provést jeho registraci do data-báze psů. Málokdo ví, že bez této registrace je malá šance pejska najít, po-kud se Vám ztratí.

Čip je totiž pouze nositelem specifické číselné variace. Registrace je jedno-duchá. Nejznámější stránky jsou například: narodniregistrpsu.cz, backho-me.cz, identifikace.cz. Zde si svého mazlíčka zaregistrujete za jednorázový poplatek cca 199 Kč a v případě, že se Vám zatoulá, usnadníte tím jeho nalezení.

Obce všeobecně odmítají odchyt ztracených psů ve svém katastru, protože poté musí uhradit veškeré náklady pobytu zvířete v útulku.

Je tedy nejlepší jako majitel psa udělat vše proto, aby se dokázal ihned při nalezení identifikovat.

Hana Pavlíčková

NEBEZPEČÍ VZNIKU POŽÁRU V LETNÍCH MĚSÍCÍCH

Současné letní počasí nás láká ven do přírody nejen na koupání, ale i na různé procházky a kempování v přírodě. Avšak vysoké letní teploty, menší množství srážek a zvýšený pohyb osob ve volné přírodě vytváří kombinaci, která může zapříčinit požáry v lesích, na lukách, polích a dalších volných prostranstvích.

Při delším období s vysokými teplotami a malým množstvím srážek se zvyšuje pravděpodobnost vzniku požárů s velmi rychlým šířením do okolí.

Nejhůře se hasičům likvidují lesní požáry v nedostupném terénu, kde jsou ztíženy možnosti zásobování hasební vodou, kterou je potřeba dopravovat na velké vzdálenosti. Také chování ohně v lese je nepředvídatelné, požár se může šířit pod zemí nebo

je přenesen větrem na další vzdálená místa. Zásahy v lesním prostředí jsou také většinou časově náročné a vyžadují nasazení velkého počtu jednotek požární ochrany.

Připomínám proto základní pravidla, které je nutné v tomto období dodržovat. V první řadě platí přísný zákaz kouření, rozdělávání nebo udržování otevřeného ohně v lese a do vzdálenosti 50 metrů od okraje lesa. Zejména za suchého a teplého počasí platí tento zákaz i na polích, loukách a všude tam, kde by mohlo takové počínání končit požárem. Z praxe vím, že odhozený nedopalek cigarety může doutnat i několik hodin, než zapálí hořlavé látky v jeho okolí.

Při táboření nikdy nezapomínejte mít při ruce dostatečnou zásobu vody pro případné uhašení počínajícího požáru. V místě, kde jste tábořili, nikdy nezapomeňte oheň uhasit a zasypat hlínou. Za silného větru bychom oheň neměli rozdělávat vůbec.

Pamatujte, že za suchého počasí stačí k zapálení porostu výfuk z osobního automobilu, který vyschlou trávou projel.

V období žní a sucha se vyvarujte vypouštění lampiónků štěstí a odpalování pyrotechnických výrobků.

Pozor také při letním grilování na venkovních prostranstvích, aby žhavé uhlíky nezpůsobily požár.

V případě, že jste zjistili požár v lese a nejste si jisti, že jej zvládnete, je lepší utéci do dostatečné vzdálenosti a neprodleně požár ohlásit na linku 150 nebo 112. Čím dříve se požár začne hasit, tím menší je nebezpečí ohrožení zdraví a materiální škody.

npor. Milan Vincenc HZS Pak

